

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

Бойко І.О., Сімакова С.І. Міжнародні стандарти протидії корупції та їх імплементація в кримінально-правову політику України на шляху до членства в ЄС.....	47
Гамоцький Я.В., Настіна О.І. Право володіння земельними ділянками у воєнний час.....	49
Гудзікевич Л.І., Настіна О.І. Правовий статус юридичної клініки як структурного підрозділу закладу вищої освіти.....	50
Гудик К.С., Настіна О.І. Право постійного користування земельними ділянками: сучасна практика.....	52
Константинович Є.О., Мельник В.О. Аналіз правових аспектів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів агробізнесу в Україні.....	54
Калюжна В.О., Настіна О.І. Основні етапи запровадження ринку землі в Україні.....	56
Кармазіна Л.С., Сімакова С.І. Окремі аспекти оптимізації кримінально-правових засобів протидії корупції в Україні.....	57
Катаєв Я.Д., Бровко Н.І. Етичні та методологічні аспекти використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях.....	59
Катаєв Я.Д., Обіюх Н.М. Еволюція екологічної політики ЄС: від Римського договору до Європейського зеленого курсу.....	60
Катаєв Я.Д., Єфремова І.В. Відновне правосуддя через медіацію: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні.....	62
Катаєв Я.Д., Бровко Н.І. Справедливість і право в умовах воєнного стану: філософсько-правовий аналіз.....	63
Качаненко Л.В., Настіна О.І. Права та обов'язки землекористувачів у сучасних умовах розвитку ринку землі.....	65
Когутенко Д.В., Сімакова С.І. Проблеми доведення корупційних правопорушень у кримінально-процесуальному праві.....	66
Костюк Р.М., Сімакова С.І. Кримінально-правова політика у сфері протидії корупції: напрями вдосконалення та практичні механізми реалізації.....	67
Костюк Р.М., Настіна О.І. Земельна ділянка як об'єкт права власності: законодавчі та практичні аспекти в умовах дії правового режиму воєнного стану.....	69
Кривенда Д.В., Мельник В.О. Гармонізація екологічного законодавства України з правом Європейського Союзу: перспективи та ризики.....	70
Костюк Р.М., Линник Т.В. Колізії в регулюванні і реалізації прав людини та шляхи їх подолання.....	71
Лук'яненко Л.М., Настіна О.І. Безоплатна правова допомога в Україні. Перспективи вдосконалення системи.....	72
Мусієць А.А., Ключко В.М. Оптимізація кримінально-правових засобів протидії корупції в Україні: виклики та перспективи.....	74
Новак Є.О., Новак Т.С. Біоенергетика як напрям розвитку сільського господарства України: правові аспекти.....	75
Осадчук С.О., Настіна О.І. Право постійного користування земельними ділянками: сучасна практика.....	76
Поліщук В.В., Настіна О.І. Децентралізація та її вплив на управління земельними ресурсами.....	78
Придатченко М.Ю., Сімакова С.І. Відповідальність юридичних осіб за корупційні правопорушення: зарубіжний досвід і українські реалії.....	80
Решетнік А.В., Настіна О.І. Правовий режим оренди земель сільськогосподарського призначення.....	81
Сергєєв О.В., Сімакова С.І. Вплив кримінально-правової політики у сфері протидії корупції на економічну безпеку держави.....	83
Сердюк В.В., Ключко В.М. Окремі аспекти кримінально-правової політики в Україні.....	84
Сморода П.О., Настіна О.І. Медіація як засіб вирішення земельних спорів у кризових умовах.....	85

ПРИДАТЧЕНКО М.Ю., магістрантка

Науковий керівник – **СИМАНОВА С.І.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Досліджено інститути відповідальності юридичних осіб за корупцію через призму зарубіжних механізмів та українських реалій задля ефективної протидії рекомендовано поєднання жорстких санкцій із гнучкими стимулами для впровадження комплаєнсу.

Ключові слова: корупційні правопорушення, юридичні особи, відповідальність, зарубіжний досвід, українські реалії.

У світі зростаючої ролі бізнесу у суспільному та економічному житті стає очевидним, що відповідальність лише фізичних осіб не забезпечує ефективної протидії корупції. Юридичні особи – компанії, установи, організації – здатні створювати системні ризики корупційних практик, тому багато країн запровадили спеціальні режими їхньої відповідальності. Порівняння зарубіжного досвіду з українськими реаліями дозволяє виокремити як успішні інструменти, так і проблемні точки для адаптації національної практики.

В Україні питання відповідальності юридичних осіб за корупційні правопорушення тривалий час залишалося недорозвиненим. За останні роки країна зробила кроки до гармонізації з європейськими стандартами: запроваджено окремі норми адміністративної та кримінально-правової відповідальності для організацій; посилено антикорупційні інститути; вдосконалено механізми комплаєнсу для державних підприємств [1, с. 5].

У країнах Континентальної Європи – Франції, Німеччині, Італії – набули поширення інструменти, які поєднують адміністративні санкції, можливість укладення судових угод (наприклад, СЛР у Франції) і системи корпоративної відповідальності (в Італії – Decreto 231/2001 про адміністративну відповідальність юридичних осіб) [2].

У Сполучених Штатах система відповідальності юридичних осіб сформована переважно навколо FCPA (ForeignCorruptPracticesAct) та багатьох прецедентів прокуратури США. Компанії притягуються до адміністративної та кримінальної відповідальності; широко застосовуються штрафи, компенсації та угоди про відмову від кримінального переслідування (deferredprosecutionagreements, DPA) [3]. Американська модель поєднує сувору кару з мотивуючими механізмами – зниження покарання за ефективну програму комплаєнсу та співпрацю зі слідством.

У Великій Британії BriberyAct 2010 запровадив унікальну норму – відповідальність компанії за нежиття процедур для запобігання підкупу (failuretopreventbribery). Закон робить акцент на попередженні: компанія може уникнути відповідальності, якщо доведе наявність «адекватних процедур» боротьби з корупцією [4].

Зазначені моделі заохочують впровадження етичних норм і внутрішніх контролів, натомість дозволяють застосовувати реституцію, штрафи та заходи щодо відновлення справедливості.

Проте на практиці виникають значні перешкоди: слабка судова практика; проблеми з незалежністю розслідувань; недосконалість механізмів здійснення міжнародної правової допомоги; низька культура корпоративної відповідальності в багатьох секторах.

Особливу увагу слід приділити вирівнюванню двох цілей: карати винних і стимулювати впровадження інститутів внутрішнього контролю. Відсутність чітких стимулів для створення ефективних комплаєнс-програм і нерідко декларативний характер таких програм підривають довіру інвесторів та знижують превентивний ефект законів.

На основі закордонного досвіду можна рекомендувати в Україні: запровадити та узагальнити інструменти типу DPA/СЛР для більш гнучкого і швидкого реагування; визначити стандарти «адекватного комплаєнсу» з практичними критеріями оцінки та пільгами за їхнє дотримання; посилити координацію між правоохоронними органами та

судами, забезпечити прозорість процедур і академічну/експертну підтримку при розробці прецедентів; проводити просвітницькі кампанії для бізнесу – підвищення корпоративної культури та мотивації до етичної поведінки.

Наслідки корупції серйозно впливають на економіку, соціальну справедливість, політичну стабільність та моральні норми, що підриває довіру до держави та порушує її функціонування [5, с. 88].

Можемо узагальнити, що запровадження ефективної відповідальності юридичних осіб за корупційні правопорушення – це не лише питання покарання, а й побудови системи запобігання, прозорості та довіри. Зарубіжний досвід демонструє, що найкращий результат дає підхід, який поєднує реальні санкції з можливістю зниження відповідальності за наявність дієвого комплаєнсу та конструктивну співпрацю. Українська трансформація потребує адаптації цих практик до національного контексту з акцентом на інституційну спроможність і культуру відповідальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.09.2025 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 08.10.2025).
2. Combatting corruption: Council adopts position on EU law. European Council. June 14, 2024. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/06/14/combating-corruption-council-adopts-position-on-eu-law/> (дата звернення: 08.10.2025).
3. Foreign Corrupt Practices Act Unit. U.S. Department of Justice Criminal Division. 2025. URL: <https://www.justice.gov/criminal/criminal-fraud/foreign-corrupt-practices-act> (дата звернення: 08.10.2025).
4. Novak R. Corporateliability and penalties under The Bribery Act 2010. Charles Russell Speechlys. April 07, 2025. URL: <https://www.charlesrussellspeechlys.com/en/insights/expert-insights/dispute-resolution/2025/corporate-liability-and-penalties-under-the-bribery-act-2010/> (дата звернення: 09.10.2025).
5. Васильчук І.Ю. Аналіз причини та наслідків корупції в Україні / І.Ю. Васильчук, С.І., Сімакова // Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (БНАУ, 03 жовтня 2024 р.) – Біла Церква, 2024. – С. 87-89.

УДК 349.41

РЕШЕТНИК А.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **НАСТІНА О.І.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Досліджено правовий режим оренди земель сільськогосподарського призначення в Україні, його правова природа, основні принципи, порядок укладення, зміни та припинення договорів оренди. Охарактеризовано права й обов'язки сторін, проаналізовано проблеми правозастосування та запропоновано напрями вдосконалення законодавчого регулювання орендних відносин.

Ключові слова: оренда землі, земельна ділянка, сільськогосподарські землі, договір оренди, орендна плата, орендар, орендодавець, правовий режим.

Земельні ресурси є одним із найважливіших національних багатств України, адже вони виступають базовою основою аграрного виробництва, забезпечують продовольчу безпеку та економічну стабільність держави. Правове регулювання земельних відносин визначає, яким чином можуть використовуватися земельні ділянки, які гарантії мають власники та користувачі землі, а також якими є умови для розвитку ринку землі (Конституція України, ст. 14)[1].

Землі сільськогосподарського призначення, відповідно до статті 22 Земельного кодексу України (ЗКУ) [2], використовуються для виробництва сільськогосподарської продукції, ведення фермерського та особистого селянського господарства, садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби. Основним принципом правового режиму таких земель є їхнє цільове призначення, яке не може бути змінене без відповідного рішення компетентних органів.